

2008-ci ilin yanvar-mart ayları üçün Azərbaycan Respublikasının

TƏDİYƏ BALANSI

Ölkə iqtisadiyyatının vacib makroiqtisadi göstəricilər sistemindən biri olan xarici sektor haqqında adekvat statistik informasiya bankının yaradılması və cari vəziyyətinin təhlili Milli Bankın fəaliyyətinin mühüm istiqamətlərindən biridir. 2008-ci ilin yanvar-mart aylarının yekunları üzrə bu vacib sektorun ölkənin başqa dövlətlər və beynəlxalq maliyyə institutları ilə iqtisadi əlaqələrinin vəziyyəti aşağıdakı istiqamətlərdə təhlil olunmuşdur.

Əsas tendensiyalar

2008-ci ilin yanvar-mart aylarında ölkədə yüksək tempi iqtisadi artımın davam etməsi, milli məhsullara xarici tələbin (partnyor ölkələrdə iqtisadi artım) yüksəlməsi və dünya bazarlarında neftin qiymətinin əlverişli olması tədiyə balansının parametrlərinin əhəmiyyətli yaxşılaşmasını şərtləndirmişdir.

2008-ci ilin yanvar-mart aylarında tədiyə balansının ümumi saldosu müsbət 1.8 mlrd. \$ olmuş və ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 4 dəfə artaraq ÜDM-in 18.1%-nə bərabər olmuşdur.

Ölkədə yüksək tempi iqtisadi artım strategiyasının, o cümlədən onun vacib tərkib hissəsi olan neft-qaz strategiyasının uğurla reallaşdırılması ölkənin ixrac potensialının artmasını şərtləndirmişdir. Nəticədə tədiyə balansının cari əməliyyatlar hesabında son illər müşahidə olunan profisit ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1.9 dəfə artaraq 3683.3 mln. \$ təşkil etmişdir (ÜDM-in 38%-i).

Xarici ticarət balansının müsbət saldosu keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2 dəfə artaraq ÜDM-in 60%-nə bərabər olmuşdur. Bu da kapitalın və maliyyənin hərəkəti hesabında yaranmış mənfi saldonu maliyyələşdirərək tədiyə balansının ümumi müsbət saldosunu şərtləndirmişdir.

Tədiyə balansının sektorial təhlili göstərir ki, əvvəlki illərdə olduğu kimi 2008-ci ilin yanvar-mart aylarında da xarici iqtisadi əməliyyatlar *neft-qaz sektoru* üzrə müsbət saldoya, qeyri-neft sektoru üzrə isə mənfi saldoya malik olmuşdur.

Neft-qaz sektoru üzrə ümumi daxilolmalar əsasən neftin ixracı və bu sektora cəlb edilən xarici kapitalın hesabına formalaşır. Bu sektor üzrə ödənişlər isə mənfəətin və investisiyaların repatriasiyasını, mexanizm və digər texnoloji avadanlıqların və xidmətlərin idxalının maliyyələşdirilməsinə sərf olunan vəsaitləri əks etdirir.

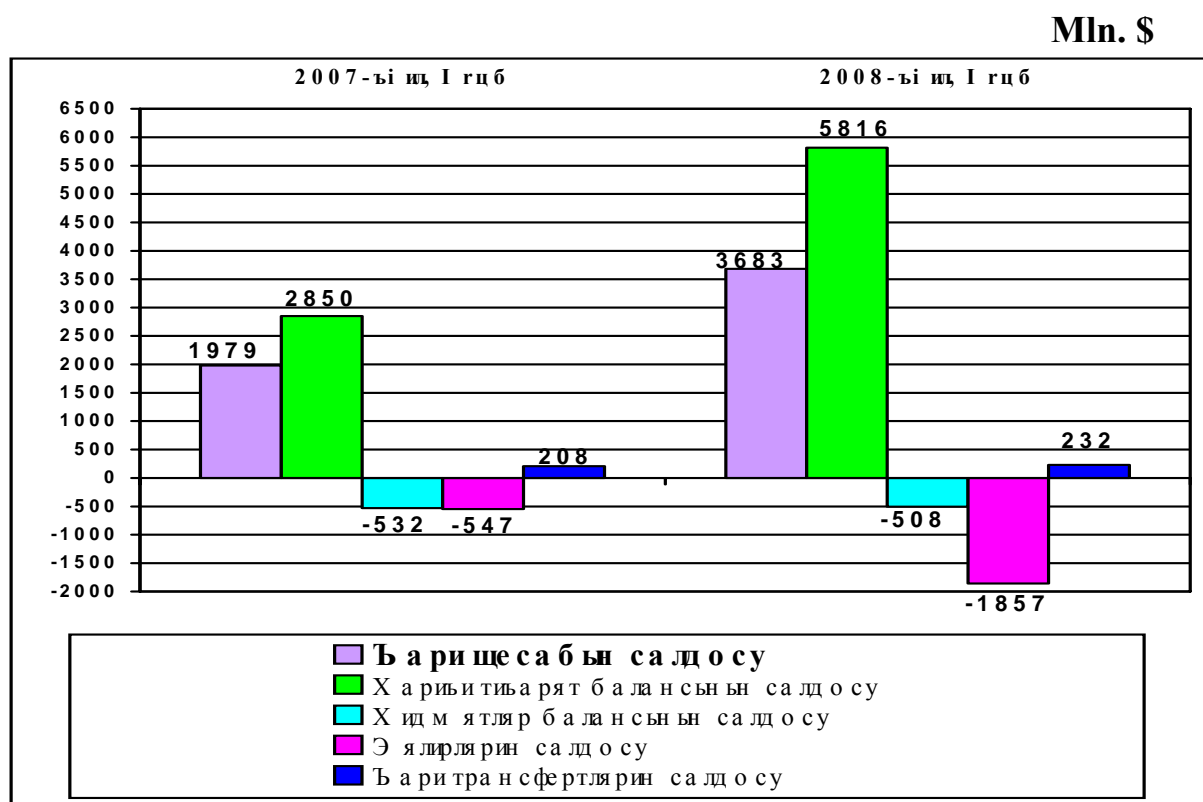
Neft-qaz sektoru üzrə yaranmış ümumi müsbət saldo iqtisadiyyatın digər sektorlarının xarici valyutaya tələbatının maliyyələşdirilməsini və ölkənin valyuta ehtiyatlarının artmasını təmin etmişdir.

Tədiyə balansının əsas analitik göstəriciləri

	2007-ci il, I rüb		2008-ci il, I rüb	
	Mln. \$	ÜDM-də, %-lə	Mln. \$	ÜDM-də, %-lə
I. Cari əməliyyatlar hesabının saldosu	1979.3	33.4	3683.3	37.8
Xarici ticarət balansı	2850.2	48.1	5816.1	59.7
Xidmətlər balansı	-532.6	-9.0	-508.0	-5.2
Gəlirlər balansı	-546.7	-9.2	-1857.2	-19.1
-İnvestisiya gəlirlərinin repatriasiyası	-516.4	-8.7	-1885.2	-19.4
Cari transfertlər balansı	208.4	3.5	232.4	2.4
II. Kapitalın və maliyyənin hərəkəti hesabının saldosu	-1537.0	-25.9	-1922.7	-19.7
Birbaşa investisiyalar	-852.7	-14.4	-1177.6	-12.1
- Azərbaycanca cəlb olunmuş	969.7	16.3	1006.2	10.3
- Xaricə yönəldilmiş	-29.7	-0.5	-158.7	-1.6
- İnvestisiyaların repatriasiyası	-1792.7	-30.2	-2025.1	-20.8
Neft bonusu	1.0	0.1	-	-
Kreditlər və digər investisiyalar	-685.3	-11.6	-745.1	-7.6
III. Tədiyə balansının ümumi saldosu	442.3	7.5	1760.6	18.1

Cari əməliyyatlar hesabı

2008-ci ilin yanvar-mart aylarının yekunlarına görə cari əməliyyatlar hesabında məcmu daxilolmalar və ödənişlər arasındakı balansda **3.7** mlrd. \$ məbləğində profisit yaranmışdır.

Müqayisə üçün bu göstərici 2007-ci ilin müvafiq dövrünün göstəricisindən 1.7 mlrd. \$ çoxdur. Belə yüksək profisitın yaranması əsasən xam neftin ixracının və onun qiymətinin artımı ilə izah olunur. Belə ki, 2007-ci ilin yanvar-mart aylarında ölkədən ixrac olunmuş xam neftin dəyəri 3.6 mlrd. \$ səviyyəsində olmuşdursa, 2008-ci ilin yanvar-mart aylarında bu göstərici 1.8 dəfə artaraq 6.5 mlrd. \$ çatmışdır. Bu isə öz növbəsində xarici ticarət balansının saldosunun da müsbət 2.8 mlrd. \$-dan 5.8 mlrd. \$-a qədər yüksəlməsini şərtləndirmişdir.

Xarici ticarət balansı

Xarici ticarət dövriyyəsi 8.7 mlrd. \$ təşkil etmiş və 2007-ci ilin müvafiq dövrünün göstəricisindən 65.8% çox olmuşdur. *Xarici ticarət balansı 5.8 mlrd. \$ məbləğində və ya ÜDM-in 59.7%-i həddində müsbət saldo ilə nəticələnmişdir.*

2008-ci ilin yanvar-mart aylarında Azərbaycanın dünyanın 114 dövləti ilə ticarət əlaqələri olmuşdur. Xarici ticarətin 8.2%-i MDB üzvü olan dövlətlərin, 91.8%-i isə digər xarici dövlətlərin payına düşür. Dövlətimizin Birləşmiş Krallıq, ABŞ, Yaponiya, Türkiyə, Norveç, Rusiya, İsrail, İran, Ukrayna və Hindistan ilə daha intensiv ticarət əlaqələri olmuşdur. Bütövlükdə, ölkənin idxal-ixrac əməliyyatlarının 84.9%-i yuxarıda adı çəkilən əsas tərəf müqabilləri olan 10 dövlət ilə aparılmışdır.

2008-ci ilin yanvar-mart aylarında xarici ticarət üzrə əsas tərəf müqabilləri (Mln. \$)

	<i>Əmtəə dövriyyəsi</i>	<i>İxrac</i>	<i>İdxal</i>	<i>Saldo</i>
<i>Birləşmiş Krallıq</i>	2237	2154	83	+2071
<i>ABŞ</i>	2004	1954	50	+1904
<i>Yaponiya</i>	931	875	56	+819
<i>Türkiyə</i>	685	521	164	+357
<i>Norveç</i>	542	540	2	+538
<i>Rusiya Federasiyası</i>	340	110	230	-120
<i>İsrail</i>	182	174	8	+166
<i>İran</i>	167	101	66	+35
<i>Ukrayna</i>	141	73	68	+5
<i>Hindistan</i>	121	94	27	+67
<i>Başqaları</i>	1308	641	667	-26
<i>Cəmi</i>	8658	7237	1421	+5816
<i>O cümlədən:</i>				
<i>MDB dövlətləri</i>	709	310	399	-89
<i>Digər dövlətlər</i>	7949	6927	1022	+5905

Əmtəə ixracı. 2008-ci ilin yanvar-mart aylarında əmtəə ixracı 2007-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 1.8 dəfə artaraq 7.2 mlrd. \$ olmuşdur. Nəticədə ixracın ÜDM-də xüsusi çəkisi keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 6.2% artaraq 74.3%-ə çatmışdır.

İxrac olunmuş malların strukturunda neft məhsulları dominant yer tutmaqda qalmış və onların payına ümumi ixracın 96.3%-i düşmüşdür.

2008-ci ilin yanvar-mart ayları ərzində xarici dövlətlərə 7.0 mlrd. \$ neft məhsulları ixrac olunmuşdur ki, bu da 2007-ci ilin müvafiq dövrünün göstəricisindən 1.8 dəfə çoxdur. İxrac olunmuş bütün neft məhsullarının 0.5 mlrd. \$ neft emalı məhsullarının, 6.5 mlrd. \$ isə xam neftin ixracının payına düşür.

İxrac olunmuş xam neftin 6.3 mlrd. \$ Azərbaycan Beynəlxalq Əməliyyat Şirkəti (ABƏŞ) tərəfindən hasil olunmuş neftin ümumi dəyəridir. Bunun da 1.8 mlrd. \$ Azərbaycanın payına düşən, 4.5 mlrd. \$ isə “Əsrin müqaviləsi” ilə bağlı konsorsiumun xarici səhmdarlarının payına düşən neftin dəyəridir. İxrac olunmuş ümumi xam neftin 0.2 mlrd. \$ isə ARDNŞ və ölkənin digər müəssisələri tərəfindən xaricə göndərilmişdir.

İxracın strukturunu

	2007-ci il, I rüb		2008-ci il, I rüb	
	Məbləğ, mln.\$	Xüsusi çəkisi, %-lə	Məbləğ, mln.\$	Xüsusi çəkisi, %-lə
İxrac - cəmi	4036.3	100.0	7237.0	100.0
o cümlədən:				
1.Yanacaq-xammal məhsulları	3852.8	95.5	7097.7	98.1
- neft məhsulları	3787.2	93.8	6972.4	96.3
- digər xammal	65.6	1.7	125.3	1.7
2.Maşın və avadanlıq	61.3	1.5	31.0	0.4
3.İstehlak malları	117.3	2.9	100.7	1.4
4.Digər mallar	4.9	0.1	7.6	0.1
- təbii qaz	3.6	0.1	5.6	0.1

2008-ci ilin yanvar-mart ayları ərzində ölkənin **qeyri neft-qaz** ixracının payına düşən malların ümumi dəyəri 2007-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 5.5% artaraq 259.0 mln. \$ çatmışdır. Bu artım əsas etibarilə kimya məhsullarının, əlvan və qara metalların ixracının artımı hesabına olmuşdur.

Əmtəə idxalı. 2008-ci ilin yanvar-mart ayları ərzində ölkəyə idxal olunan istehlak mallarının strukturunda və artım tempində keyfiyyət və kəmiyyət dəyişiklikləri müşahidə olunur. İstehlak mallarının idxalının ümumi dəyəri keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 107.5 mln. \$ məbləğində artmışdır. Bu artımın 48.9 mln. \$ ərzaq məhsullarının payına düşdüyü halda, 30.0 mln. \$ qədəri yalnız minik avtomobillərinin idxalı ilə bağlıdır.

İdxalın strukturu

	2007-ci il, I rüb		2008-ci il, I rüb	
	Məbləğ, mln.\$	Xüsusi çəkisi, %-lə	Məbləğ, mln.\$	Xüsusi çəkisi, %-lə
İdxal-cəmi	1186.0	100.0	1420.9	100.0
cümlədən:				
1. İstehlak malları	479.6	40.4	587.1	41.3
- ərzaq məhsulları	155.2	13.1	204.1	14.4
- digərləri	324.4	27.3	383.0	26.9
2. İnvestisiya yönümlü mallar	246.5	20.8	162.1	11.4
- beynəlxalq neft-qaz konsorsiumları	210.0	17.7	143.4	10.1
- digərləri	36.5	3.1	18.7	1.3
3. Digər mallar	459.9	38.8	671.7	47.3

Fiziki şəxslər tərəfindən *idxalı* (258.8 mln. \$) və humanitar malları (6.9 mln. \$) da nəzərə almaqla 2008-ci ilin yanvar-mart ayları ərzində ölkəmizə 587.1 mln. \$ məbləğində istehlak malları gətirilmişdir. Bunun da 34.8%-i ərzaq məhsullarının payına düşür.

İdxalın strukturunda xarici investisiyalar hesabına gətirilmiş maşın-avadanlıqların və malların xüsusi çəkisi 11.4% təşkil edərək 162.1 mln. \$ bərabər olmuşdur. Bunun 88.5%-ni beynəlxalq neft-qaz kontraktları çərçivəsində istifadə olunmuş investisiyalar hesabına idxal edilmiş mallar təşkil edir. Bundan başqa 2008-ci ilin yanvar-mart ayları ərzində ölkəyə ümumi məbləği 671.7 mln. \$ bərabər olan istehsal təyinatlı maşın-avadanlıq, kimya, qara və əlvan metal məhsulları da gətirilmişdir.

Xidmətlər balansı

2008-ci ilin yanvar-mart aylarında xarici dövlətlərlə Azərbaycanın iqtisadi əlaqələrində qarşılıqlı xidmətlər əsas yerlərdən birini tutmuşdur və həmin xidmətlərin ümumi həcmi 1263.8 mln. \$ təşkil etmişdir. Bunun da 885.9 mln. \$ qeyri-rezidentlər tərəfindən Azərbaycanın rezidentlərinə, 377.9 mln. \$ isə Azərbaycan rezidentlərinin xarici ölkələrin rezidentlərinə göstərdiyi xidmətlərdir. Beləliklə, xidmətlər balansının saldosu mənfi 508.0 mln. \$ olmuşdur ki, bu da ÜDM-in 5.2%-nə bərabərdir. Müqayisə üçün bu göstərici 2007-ci ilin müvafiq dövründə 9.0%-ə bərabər olmuşdur.

Qarşılıqlı xidmətlər dövriyyəsinin 26.5%-i nəqliyyat xidmətləri üzrə aparılan əməliyyatların payına düşür. Ümumi dəyəri 335.1 mln. \$ bərabər olan nəqliyyat xidmətlərinin 41.4%-i Azərbaycan rezidentlərinin xarici dövlətlərin nəqliyyat sistemlərindən istifadə etmələri ilə əlaqədardır.

Öz növbəsində Azərbaycanın rezidentlərinin göstərdiyi nəqliyyat xidmətlərinin ümumi dəyəri 2007-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 60.6% artaraq 196.4 mln. \$ bərabər olmuşdur. Bu vəsaitin böyük hissəsi TRASEKA layihəsi çərçivəsində ölkə ərazisi vasitəsilə Orta Asiya ölkələri ilə Avropa ölkələri arasında tranzit yükdaşımalarının intensivləşməsi nəticəsində əldə edilmişdir.

2008-ci ilin yanvar-mart ayları ərzində xarici ölkə vətəndaşlarına turizmlə bağlı göstərilən xidmətlərin dəyəri 46.7 mln. \$ məbləğində qiymətləndirilmişdir. Bunun da 39.3%-i qeyri-rezidentlərin Azərbaycana işgüzar səfərləri ilə bağlıdır. Bu səfərlərlə

bağlı xarici iş adamlarına göstərilən xidmətlərin dəyəri keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 4.6 mln. \$ artaraq 18.3 mln. \$ çatmışdır.

Öz növbəsində xarici ölkələr tərəfindən Azərbaycan rezidentlərinə turizmlə bağlı göstərilən xidmətlərin dəyəri 2007-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 61.5% artaraq 69.0 mln. \$ məbləğində olmuşdur. Bunun 89.2%-i Azərbaycan vətəndaşlarının şəxsi səfərləri ilə bağlı xarici ölkələrdə olarkən sərf etdikləri xərclərinin (məlik idxal istisna olmaqla) payına düşür.

Ümumiyyətlə, qarşılıqlı xidmətlərin ölkənin xarici dövlətlər ilə əmtəə və xidmətlər üzrə ümumi idxal-ixrac dövriyyəsində xüsusi çəkisi 12.7% təşkil etmişdir.

Gəlirlər

Gəlirlər üzrə daxilolmaların və ödənişlərin ümumi dövriyyəsi 2.1 mlrd. \$ ötmüşdür. Bunun 95.1%-ni Azərbaycandan ödənişlər təşkil edir. Bu məbləğin isə əsas hissəsini (1.9 mlrd. \$) Azərbaycan Beynəlxalq Əməliyyat Şirkətinin xarici investorlarının payına düşən gəlirlərinin repatriasiyası (xam neft şəklində), qeyri-rezidentlərə ödənilmiş əmək haqları (28.2 mln. \$) və xarici kreditlərdən istifadəyə görə ödənilən faizlər (28.6 mln. \$) təşkil edir.

Gəlirlərlə bağlı ölkəyə daxil olmuş vəsait 2007-ci ilin müvafiq dövrünün göstəricisinə nisbətən 40.9% artaraq 100.9 mln. \$ bərabər olmuşdur. Bunun da 26.7 mln. \$ Dövlət Neft Fondunun vəsaitlərinə, 49.5 mln. \$ Milli Bankın sərəncamında olan xarici valyuta ehtiyatlarına və 4.9 mln. \$ isə bankların xaricdə yerləşdirilmiş aktivlərinə hesablanmış faizlər üzrə gəlirlər təşkil edir.

Cari transfertlər

Cari transfertlər üzrə xarici ölkələrlə aparılan əməliyyatların ümumi dəyəri 415.6 mln. \$ məbləğində qiymətləndirilmişdir. Bu məbləğin 78.0%-ni ölkəyə daxilolmalar təşkil edir. Belə ki, xarici ölkələrdən daxil olan pul baratlarının, humanitar malların, texniki və digər yardımların ümumi dəyəri 2007-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 52.1 mln. \$ məbləğində artaraq 324.0 mln. \$ səviyyəsinə çatmışdır.

Bu daxilolmaların 94.1%-ni xarici ölkələrdən fiziki şəxslərə köçürülən pul baratları, 2.1%-ni ölkəyə gətirilən humanitar idxal mallarının dəyəri, 3.8%-ni isə digər daxilolmalar təşkil edir.

Bütövlükdə cari transfertlər üzrə əməliyyatların müsbət saldosu 2007-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 11.5% artaraq 232.4 mln. \$ təşkil etmişdir.

Kapitalın və maliyyənin hərəkəti

2008-ci ilin yanvar-mart aylarında ölkə iqtisadiyyatında istifadə olunmuş xarici kapitalın ümumi həcmi 1.7 mlrd. \$ təşkil edərək əvvəlki ilin müvafiq dövrünün göstəricisindən 36.3% çox olmuşdur. Bu göstəricinin nəzərə çarpacaq dərəcədə artması dövlət təminatı olmayan xarici kreditlərin və qeyri-neft sektoruna birbaşa investisiyaların cəlb olunması ilə bağlıdır.

Ölkədə istifadə olunmuş xarici kapital axınının strukturu

	2007-ci il, I rüb		2008-ci il, I rüb		2008-ci il 2007-ci ilə nisbətən, %-lə
	Mln. \$-la	Xüsusi çə- kisi, %-lə	Mln. \$-la	Xüsusi çə- kisi, %-lə	
Birbaşa investisiyalar	953.3	78.5	994.7	60.1	104.3
- neft-qaz sektoru	880.2	72.5	808.5	48.9	91.9
- digər sektorlar	73.1	6.0	186.2	11.2	254.7
Kreditlər və digər investisiyalar	260.0	21.4	660.3	39.9	254.0
- dövlət təminatlı kreditlər	22.7	1.9	32.7	2.0	144.1
- dövlət təminatı olmayan kreditlər	164.3	13.5	594.0	35.9	361.5
- neft-qaz sektoru	71.3	5.9	395.6	23.9	5.5 dəfə
- banklar	65.0	5.3	118.1	7.1	181.7
- digərləri	28.0	2.3	80.3	4.9	286.8
- digər investisiyalar	73.0	6.0	33.6	2.0	46.0
Neft bonusu	1.0	0.1	-	-	-
C Ə M İ	1214.3	100.0	1655.0	100.0	136.3

Əvvəlki dövrlərdə ölkə iqtisadiyyatında istifadə olunmuş birbaşa investisiyaların repatriasiyası və xarici iqtisadiyyata yönəldilmiş birbaşa investisiyaların ümumi məbləği 2007-ci ilin müvafiq dövrünün göstəricisindən 1.2 dəfə çox olaraq 2.2 mlrd. \$-a çatmışdır. Bu artım əsasən “Əsrin müqaviləsi” çərçivəsində konsorsium tərəfindən birbaşa investisiyalar üzrə kapitalın repatriasiyasının artması ilə bağlıdır. Belə ki, 2007-ci ilin yanvar-mart aylarında neft-qaz sektoru üzrə repatriasiya olunmuş investisiyaların həcmi 1.8 mlrd. \$ məbləğində olduğu halda, 2008-ci ilin yanvar-mart aylarında bu göstərici 233.9 mln. \$ artaraq 2.0 mlrd. \$-a çatmışdır.

Birbaşa investisiyalar

Birbaşa investisiyalar formasında ölkə iqtisadiyyatında istifadə olunmuş sərmayə 1 mlrd. \$ təşkil etmişdir. Bu investisiyaların strukturunda neft-qaz sektorunun xüsusi çəkisi 81.3% təşkil etmişdir. Bu sərmayələr iri neft-qaz layihələrinin, əsasən BİPİ Eksploreyşn (Şah Dəniz) Ltd. layihəsi və Azərbaycan Beynəlxalq Əməliyyat Şirkətinin Azəri-Çıraq-Günəşli yatağında görülən işlərin maliyyələşdirilməsi ilə əlaqədar ölkə iqtisadiyyatında istifadə olunmuşdur.

Hesabat dövründə qeyri-neft sektoru üzrə bir çox xarici sərmayəli müəssisələr və firmalar tərəfindən iqtisadiyyatımızın müxtəlif sahələrinə birbaşa investisiyalar şəklində yönəldilmiş xarici kapital 186.2 mln. \$ təşkil etmişdir. Bu birbaşa xarici investisiyaların ümumi həcmnin 18.7%-ə bərabərdir.

Kreditlər və digər investisiyalar

2008-ci ilin yanvar-mart aylarının yekunları üzrə tədiyə balansında əks etdirilmiş kredit və digər investisiyaların ümumi məbləği 760.3 mln. \$ təşkil etmişdir və bu keçən ilin müvafiq dövrünün göstəricisindən 2.9 dəfə çoxdur. Bu məbləğin yalnız 4.3%-i (32.7 mln. \$) birbaşa dövlət və dövlət təminatı əsasında cəlb olunmuş kreditlərdir (beynəlxalq maliyyə və digər təşkilatlar tərəfindən ayrılmış kreditlər).

Yerdə qalan 694.0 mln. \$ vəsait isə dövlət təminatı olmayan kreditlərdir ki, bunun da 495.6 mln. \$ ARDNŞ tərəfindən cəlb olunmuşdur. Bu kreditin 100.0 mln. \$ Gürcüstan Respublikasındakı layihələrin maliyyələşdirilməsinə yönəldilmişdir.

Dövlət təminatı olmayan digər kreditlərin 198.4 mln. \$ isə əsasən banklar (118.1 mln. \$), digər müəssisələr və firmalar tərəfindən cəlb olunmuşdur. Bu da öz növbəsində əvvəlki ilin müvafiq dövrünün göstəricisindən 2.1 dəfə çoxdur.

Strateji valyuta ehtiyatları

Hesabat dövründə ölkənin strateji valyuta ehtiyatları 26.2% artaraq 2008-ci il 01 aprel tarixinə 9316.1 mln. \$ həcmində olmuşdur. Bunun da 3335.8 mln. \$-ı Dövlət Neft Fondunun aktivlərindən, 1219.4 mln. \$-ı hökumətin depozitlərindən, 4760.9 mln. \$-ı isə Milli Bankın məcmu beynəlxalq aktivlərindən ibarətdir.

Milli Bankın payına düşən ehtiyatların 4256.9 mln. \$-ı bankın sərəncamında olan rəsmi valyuta ehtiyatlarından ibarətdir ki, bu da neft-qaz sektoru istisna olmaqla malların və xidmətlərin 8.1 aylıq idxalını maliyyələşdirməyə imkan verir. Bu göstərici dünya təcrübəsində qəbul olunmuş kifayətlilik meyarından 2 dəfə çoxdur.